

OPSCHRIFT

Vergadering van 16 december 2014

Besluit nummer: 2015_GR_00005

Onderwerp:
Beleidsnota Openbaar Groen 2014-2018 - Goedkeuring

Beknopte samenvatting:

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd goedkeuring te verlenen aan de Beleidsnota – Openbaar Groen 2014 – 2018, '40 acties voor meer en mooier groen in Gent'. De beleidsnota bundelt de in de huidige bestuursperiode lopende en geplande acties rond openbaar groen, natuur en bos van de Stad Gent, Groendienst.

Bevoegd: Tom Balthazar

Bestemd voor:

- Commissie Openbare Werken, Mobiliteit en Stedenbouw
-

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 42, § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 2.

Ingewonnen advies/adviezen:

- MINA raad
- Natuurpunt

Bijgevoegde bijlage(n):

- Beleidsnota Openbaar Groen met wijzigingen
 - Beleidsnota Openbaar Groen
-

MOTIVERING

Volgende feiten gaan aan de beslissing vooraf:

Schepen Tom Balthazar maakte in samenwerking met de Groendienst de Beleidsnota – Openbaar Groen 2014 – 2018, '40 acties voor meer en mooier groen in Gent' op. De beleidsnota bundelt de in de huidige bestuursperiode lopende en geplande acties rond openbaar groen, natuur en bos.

Deze beleidsnota is gebaseerd op 6 doelstellingen:

- Realisatie van voldoende kwalitatief recreatief groen dicht bij huis
- Vooruitgang op vlak van natuur en bos
- Realiseren van de gewenste groenstructuur
- Optimaal groen- en natuurbeheer
- Betrekken van en samenwerking met burgers en derden
- Optimaliseren organisatie van de Groendienst.

Het ontwerp van de tekst werd afgetoetst bij verschillende betrokken stadsdiensten, Natuurpunt en de Minaraad. Zoveel mogelijk werden hun opmerkingen meegenomen in de definitieve versie van de nota.

Deze beslissing wordt genomen om volgende redenen:

De doelstellingen en beleidsacties van het groenbeleid maken natuurlijk deel uit van de meerjarenplanning. Voor de betrokken diensten, de partnerorganisaties maar ook voor alle Gentenaars, is het echter aangewezen om een vertaling te maken naar een beleidsnota van de bevoegde schepen.

De beleidsnota biedt - vertrekkend van een omgevingsanalyse, duidelijke visie en indicatoren - een toegankelijk overzicht van het geplande beleid van de Groendienst.

Deze beslissing wordt genomen rekening houdend met volgende adviezen:

- MINA raad
Het advies is gunstig.
Het advies wordt gevolgd.

- Natuurpunt
Het advies is gunstig.
Het advies wordt gevolgd.

**Op voorstel van het college van burgemeester en schepenen
Beslist het volgende:**

BESLISSING

Artikel 1:

Keurt goed de bij dit besluit gevoegde Beleidsnota Openbaar Groen 2014-2018 '40 acties voor meer en mooier groen in Gent'.

BIJKOMENDE INFO BIJ HET BESLUIT

Milieu, Groen en Gezondheid — Groendienst

Visum van de financieel beheerder:

Het visum is niet van toepassing

BIJLAGEN DIE INTEGRAAL DEEL UITMAKEN VAN HET BESLUIT

- Beleidsnota Openbaar Groen

Beleidsnota Openbaar groen

40 acties voor meer en mooier groen in Gent
2014-2018

Tom Balthazar
schepen van stadsontwikkeling, wonen en openbaar groen

Versie 27/11/2014

Beleidsnota

Openbaar groen

40 acties voor meer en mooier groen in Gent

2014-2018

Tom Balthazar

schepen van stadsontwikkeling, wonen en openbaar groen

Inhoud

Voorwoord	1
Realisatie van voldoende kwalitatief recreatief groen dicht bij huis	2
Vooruitgang op vlak van natuur en bos	8
Realiseren van de gewenste groenstructuur	12
Optimaal groen- en natuurbeheer	16
Betrekken van en samenwerking met burgers en derden	20
Optimaliseren organisatie van de Groendienst	22
Overzicht van alle acties	24

Voorwoord

Wonen in een groene buurt maakt mensen gelukkiger. Onderzoekers van het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek voerden in 2013 een onderzoek uit in twee Gentse buurten en merkten dat de mensen uit de groenere Dierentuinwijk significant gelukkiger en meer tevreden over hun buurt waren, dan de stadsbewoners uit Bij Sint-jacobs, die in een meer versteende omgeving woonden.

Het onderzoek was met een onderzoeksgroep van 200 bewoners wellicht te kleinschalig om verregaande conclusies te kunnen trekken, maar dat groen onontbeerlijk is voor de leefbaarheid in een stad zal niemand nog durven ontkennen.

Gent is al langer doordrongen van dat idee en de opmaak van het eerste echte groenstructuurplan in 2012 was dan ook een logische stap in de verdere uitbouw van een goed groenbeleid. Want we willen meer parken, meer natuur en meer bos én willen we dat al dat groen goed verbonden is. Zodat wij van park naar park kunnen fietsen, en de vlinders van struik naar struik kunnen fladderen.

Het groenstructuurplan stippelt een langetermijnvisie uit, en maakt een meer planmatige aanpak van het groenbeleid mogelijk. Het is een kader dat kan dienen voor de groeninvulling van ruimtelijke inrichtingsplannen en maakt het mogelijk een samenhangend netwerk van groen van verschillende schaalniveaus te realiseren.

In deze beleidsnota vindt u een bundeling van acties die op kortere termijn geïnitieerd en/of gerealiseerd kunnen worden. Vanzelfsprekend dragen zij ook allemaal bij tot het realiseren van die groenstructuur die we op lange termijn wensen.

Het zijn 40 acties die kaderen binnen 6 doelstellingen;

- Realisatie van voldoende kwalitatief groen dicht bij huis
- Vooruitgang op vlak van natuur en bos
- Realiseren van de gewenste groenstructuur
- Optimaal groen- en natuurbeheer
- Het betrekken van en samenwerken met derden
- Optimaliseren van de organisatie van de groendienst

Met deze 40 krachtige acties willen we de aandacht voor voldoende en kwaliteitsvol groen nog meer in de verf zetten. Groen kan een stad verbinden, haar kwaliteiten in de verf zetten en moet de basis vormen voor de ontwikkeling van de stad. Groen is structuur- en beeldbepalend, het is het fundament van een duurzame stad.

Tom Balthazar
Schepen van stadstontwikkeling, wonen en openbaar groen
Gent, september 2014

Realisatie van voldoende kwalitatief recreatief groen dicht bij huis

De tuinen voor alle Gentenaars

Buurt- en wijkgroen zijn cruciaal in een stad. In 2014 telt onze stad in totaal 43 parken van groter dan 1 ha en is er daarnaast nog in totaal voor 528 ha aan kleinere groene plekken, het zogeheten woongroen. Deze parken zijn tuinen voor alle Gentenaars. En het zijn tuinen waar heel wat te beleven is. Je kan er niet alleen wandelen, spelen, rusten of lezen.

Er wordt gebarbecued, gemusiceerd, er zijn concertjes en theatervoorstellingen. Je kan er Kubb spelen of frisbeeën, een speurtocht doen of een openluchtverjaardagsfeestje vieren.

Het Ruimtelijk structuurplan Gent stelt een norm van 10 m² groen per inwoner als norm voorop, binnen een afstand van 400 m tot de woning. Om dit voor iedereen waar te maken, wordt permanent gezocht naar nieuwe wijkparken en kwaliteitsvol groen.

Elk stukje groen telt mee. Of het nu gaat over een minuscuul straatgeveltuintje, een volkstuintje, een speelterrein, een barbecueplaats, een trage weg of één van de 4 groenpolen... er mag voor elk wat wilds zijn!

ACTIE 1. Ontwikkelen van wijk- en buurtgroen

Het Ruimtelijk Structuurplan Gent stelt 100m² stedelijk groen per inwoner op een afstand van minder dan 5 km voorop en 10m² groen in een park van 1ha binnen de 400 meter. In Gent willen we dit realiseren door het ontwikkelen van nieuw groen of vernieuwen van groen in buurten en wijken en door de ontwikkeling van de vier groenpolen.

NIEUW AAN TE LEGGEN WIJKPARKEN

- Visserij
- Buffalopark
- Wijkpark Houtdok
- Wijkpark Handelsdok-Oost
- Trambrugsite/Gasmetersite (deel gashouders)
- Tondelierpark
- La Sapinière/Hogeweg
- De Porre
- Victoria regiapark
- Bloemekenspark
- Rijsenbergpark

GRONDIG TE VERNIEUWEN WIJKPARKEN

- Duifhuispark
- Wolterslaanpark/Denderlaan
- Wijkpark Hekers
- Park De Vijvers – Adolf Papeleupark
- Nieuw Gent
- Citadelpark
- Bijlokesite
- Baudelohof

NIEUW AAN TE LEGGEN WOONGROEN

- Warmoezeniersweg + groenas met nieuwe volkstuinten en sportterreinen
- Fiets- en wandelpad tussen de Scheldedijk en de Vincent Evrardlaan
- Melkerijstraat
- Papiermolenstraat
- Groenas Hogeweg
- Blaisantvest – omgeving Maria Goretti
- Binnengebied Kwakkelstraat
- Loodsenstraat
- Oeverzone Eiland Zwijnaarde

GRONDIG TE VERNIEUWEN WOONGROEN

- Willem De Beersteeg
- Begijnhofdries
- SH-Charles l'Epeeplein
- SH- Jan Yoens
- SH- Neerscheldestraat
- SH- Rabottorens
- SH- Steenakker

ACTIE 2. De Gentbrugse meersen

De toegangszone en het zuidelijk deel van de Gentbrugse meersen worden aangelegd. Tegen 2018 zal hiermee 150 ha groenpool ingericht zijn. De toegangszone is de neus van de groenpool. Je wordt onthaald en kan genieten van sport en spel in de avontuurlijke speelzone. In het zuidelijk deel ligt de nadruk op natuur- en bosontwikkeling. Voor het onderhoud staan grote grazers in. Wie zin heeft in avontuur, kan ook wandelen tussen de grazers. In het noordelijk deel werken we samen met Natuurpunt die er verschillende gronden aankoopt. Een aantal gronden zijn ook eigendom van de Stad Gent. De beheercommissie Gentbrugse Meersen (een samenwerking met alle betrokken partners) zorgt voor de verdere uitbouw en bepaalt de verdere inrichting van het gebied. We ontsluiten het gebied beter, zorgen voor paden, wandellussen en bewegwijzering, zodat ook hier een mooi toegankelijk groengebied ontstaat. Op de terreinen van de voormalige voetbalclub Racing Gentbugge ligt een toekomstige zone voor bos, het terrein zal ontruimd worden zodat de spontane verbossing kan starten. De aanleg van de sportcluster binnen de Oude Scheldemeander is volop in voorbereiding.

ACTIE 3. Het Parkbos

Het Parkbos krijgt stilaan vorm op terrein. De Stad werkt hieraan mee door de opwaardering van het Maaltebruggepark tot portaal of toegangspoort voor de groenpool. Dit portaal zal vlot toegankelijk zijn langs de aan te leggen langzame verkeersas: de Parkbosbruggen en het fiets- en wandelpad Oude Spoorwegbedding. Er wordt verder werk gemaakt van het recreatief netwerk Parkbos, dat de verschillende boskernen met elkaar in verbinding stelt. Samen met de Vlaamse overheid wordt er gezocht naar een oplossing voor het domein De Ghellinck. Ook voor de voormalige site van het wetenschapspark Rijvissche lopen onderhandelingen om het gebied een blijvend groene bestemming te geven die volledig aansluit bij het Parkbos. Natuurpunt wordt hierbij een belangrijke partner.

ACTIE 4. De Vinderhoutse bossen

De Stad werkt mee aan de realisatie van de groenpool Vinderhoutse Bossen. Zij staat hierbij in voor de uitbreiding van het landgoed De Campagne met een speelbos. Kinderboerderij De Campagne wordt deels gerestaureerd en krijgt er een openruimtegebied bij. Op die manier krijgt De Campagne vorm als recreatieve toegangspoort voor de Vinderhoutse Bossen.

ACTIE 5. Oud Vliegveld

Voor de groenpool Oud Vliegveld wordt onderzocht waar bijkomende mogelijkheden zijn voor bebossing. Daarnaast dringt de Stad bij de Vlaamse Overheid aan op een snelle overdracht naar het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) van het eerste deel van de terreinen zodat de inrichting ervan op korte termijn van start kan gaan.

ACTIE 6. Op zoek naar nieuwe wijkparken

In de gewenste groenstructuur zijn een aantal zoekzones ingetekend waar een tekort is aan wijkparken. Dit zijn allemaal dichtbebouwde zones waar nog geen gedetailleerde visie is op de verdere ruimtelijke ontwikkeling, én nog geen locatie gevonden voor de inbreng van een nieuw wijkpark. In het bijzonder denken we aan de wijken Dampoort/Sint-Amandsberg, Stationsbuurt Noord, Ekkergerm/Coupure, Bloemekenswijk-west en de Ottergemsesteenweg/ De Pintelaan. We koppelen het haalbaarheidsonderzoek van deze locaties aan lopende projecten en processen (zoals het stadsvernieuwingsproject Dampoort-Sint-Amandsberg)

ACTIE 7. Voorzien van voldoende en kwaliteitsvol woongroen in de stad

In het Gentse groenstructuurplan zijn zones ingetekend waar een fijnmazig weefsel van woongroen gewenst is als aanvulling op de wijkparken. Met woongroen bedoelen we kleinere stukjes groen die ook zeer betekenisvol zijn in een buurt; een speelpleintje, een klein parkje, ... groene zones van minder dan 1 hectare oppervlakte. We willen dit op een planmatige en doordachte manier aanpakken zodat het woongroen op een goede manier gespreid is over de stad.

Voor deze actie wordt een driesporenbeleid gevolgd; 1/ bestaand woongroen inventariseren, 2/ nieuw te ontwikkelen woongroen oplistten en op haalbaarheid onderzoeken 3/ prioriteiten en een realistische planning opmaken om het woongroen te kunnen realiseren.

ACTIE 8. Beschermen van waardevolle bomen, ook in privé-tuinen

Verspreid over Gent komen heel wat waardevolle bomen voor. Het behoud ervan is van belang voor het stedelijk landschap, maar ook biotisch, cultuurhistorisch en voor de broeikasgashuishouding kunnen zij betekenis hebben. Het waardevol zijn van een boom heeft te maken met de omvang, de soort of de leeftijd maar kan ook te maken hebben met de standplaats of de reden waarom de boom werd aangeplant (eeuwfeestboom, bevrijdingsboom, millenniumboom, ...). Waardevolle, merkwaardige bomen verdwijnen nog altijd gemakkelijk. Er zijn weinig juridische middelen om ze te behouden als de bomen niet beschermd werden als erfgoed. In de stad Gent is het aantal beschermde bomen (zowel op privé- als op openbaar domein) zeer klein. Om waardevolle bomen op een duurzame wijze toekomstkansen te geven is de juridische bescherming ervan noodzakelijk. We willen een juridisch kader scheppen dat het toelaat om waardevolle bomen op het grondgebied van Gent zoveel mogelijk te behouden. Het betreft zowel bomen op openbaar domein als bomen op privédomein. Een aantal bomen kan ook voorgedragen worden aan de Vlaamse overheid voor wettelijke bescherming. We onderzoeken of er voor waardevolle maar niet wettelijk beschermde bomen, naar analogie met waardevolle niet beschermde gebouwen, subsidies kunnen voorzien worden (voor het onderhoud ervan). Vanzelfsprekend moet met elke boom zorgzaam omgesprongen worden en gaan we weloverwogen te werk bij het verlenen van kapvergunningen. Wanneer een boom de veiligheid in het gedrang brengt, kunnen er steeds maatregelen genomen worden. Met de stichting Wereldboom willen we bekijken of bepaalde bomen in aanmerking komen om een “wereldboomgemeenschap” rond te bouwen. Deze gemeenschap van buurtbewoners, schoolkinderen, ... neemt de waardevolle boom onder haar hoede en schept (ism Groendienst) voorwaarden voor een duurzame groei. Op die manier hopen we enkele monumentale bomen nog een lang en goed beschermd leven te kunnen bieden.

ACTIE 9. Toegankelijk maken van bestaande groenzones

We gaan actief op zoek naar semi-publieke of private groenzones, parkjes of tuinen die we mits bereidheid van de eigenaars en goede afspraken kunnen openstellen in gebieden binnen de stad waar de nood aan groen het hoogst is. We onderzoeken de haalbaarheid en gaan het gesprek aan met de eigenaars en beheerders. Een succesvol voorbeeld is het Coupurepark waar het Gemeenschapsonderwijs het initiatief heeft genomen om de gebouwen en de groene ruimte rond de voormalige Veerartsenijschool te vernieuwen. De Stad is er in overleg met GO!-onderwijs overeengekomen om een terrein van het KTA Mobi in te richten als buurtpark. Het terrein blijft eigendom van GO! maar wordt na schooltijd opengesteld voor de buurt. We willen meer van dergelijke bestaande -maar op dit moment niet toegankelijke- zones opzoeken en de modaliteiten onderzoeken om ze (eventueel beperkt in tijd en ruimte) open te stellen. Aan deze actie koppelen we een open oproep aan alle Gentenaars om dergelijke (soms goed verscholen!) groene ruimten te signaleren.

ACTIE 10. Barbecueplaatsen

In 2008 startten we met het voorzien van vaste barbecues en barbecueplaatsen in een aantal grote parken en groenzones. Intussen kan je tussen 1 april en 1 oktober op 19 verschillende plaatsen in onze stad gaan barbecueën. We merken dat alle bevolkingsgroepen gebruik maken van de barbecues en dat ze het sociaal contact enorm bevorderen. We zullen dan ook blijvend inzetten op het onderhoud en de netheid van deze barbecueplaatsen.

ACTIE 11. Trage wegen uitbouwen en ontwikkelen

Trage wegen zijn interessante verbindingen voor de mens, maar ook interessante natuurverbindingen voor planten en dieren. Veel trage verbindingen zijn in de loop der jaren verdwenen of in onbruik geraakt. De vraag om deze wegen - waar mogelijk – terug toegankelijk te maken, groeit. Zo kunnen we veiliger naar school of het werk fietsen. Of wordt een wandelingetje met de hond of een zoektocht van de jeugdbeweging weer aangenaam. Daarom werkt de Stad Gent samen met Trage Wegen vzw aan een herstel- en ontwikkelingsplan voor trage wegen. Dat plan zal gebaseerd zijn op de mening van de lokale bevolking. In samenwerking met de Groendienst, de Wegendienst, het Mobiliteitsbedrijf en de schepen van mobiliteit en openbare werken, maakt de dienst Coördinatie een concreet plan van aanpak op.

ACTIE 12. Volkstuinen

Volkstuinen zijn aan een serieuze opmars bezig. Tuinieren en het kweken van gezond voedsel van “eigen kweek” is weer helemaal in. De verschillende volkstuintjes in Gent werken noodgedwongen met wachtlijsten. Om zoveel mogelijk mensen toch de kans te geven een eigen moestuintje te onderhouden, of samen te groepstuinieren in zogeheten “tuinkamers”, gaan we in overleg met de vzw’s van volkstuinters op zoek naar uitbreidingsmogelijkheden. Zo worden er grote tuintjes gesplitst en zullen er enkele complexen uitgebreid worden. Plaatsen waar uitbreiding gepland wordt: de Boswachterstraat in Gentbrugge, Hogeweg in Sint-Amandsberg en aan de Warmoezeniersweg. Aan Malpertuus ligt een zone klaar voor nieuwe tuintjes. Wanneer er vraag is vanuit bewoners naar mogelijkheid tot tuinieren (bijvoorbeeld in een aantal parken), wordt dit steeds onderzocht op haalbaarheid in samenwerking met de schepen bevoegd voor stadslandbouw.

ACTIE 13. (her)Aanleggen van speelterreinen

In een kindvriendelijke stad is het vanzelfsprekend dat er bij de inrichting van groene ruimten steeds aandacht gaat naar kinderen en jongeren. Spelen kan eigenlijk overal, en hoeft niet noodzakelijk verbonden te zijn met de klassieke speeltoestellen. Niettemin bekijken we steeds in samenwerking met de jeugddienst of (en welke) spelprykkels we kunnen aanbrengen bij de aanleg van het openbaar domein, en dit steeds in overeenstemming met het speelruimtebeleidsplan. We behouden de bestaande speelruimten. Wanneer het nodig is wordt de speelinfrastructuur vervangen. Parken worden steeds kindvriendelijk aangelegd: speels, natuurlijk en avontuurlijk en toegankelijk voor alle generaties.

ACTIE 14. Wandelingen tussen Groene Haltes

Het idee van een groene halte is eenvoudig: een wandelaar reist met trein, tram of bus naar Groene Halte A, waar een wandeling ‘in rechte lijn’ vertrekt. Op het eindpunt van de wandeling stap je aan Groene Halte B terug op het openbaar vervoer. Beide haltes worden aangeduid als ‘Groene Halte’. De wandelingen worden beschreven in brochures. In Gent liggen er tal van opportuniteiten. We zien mogelijkheden aan de Lieve, de Gentbrugse Meersen, de Bourgoyen, Groene Velden, het Parkbos, etc. In samenwerking met TreinTramBus, willen we enkele groene haltes en wandelingen lanceren in onze stad. De bekendmaking en bevordering van het gebruik van de trams en bussen naar deze wandeltrajecten gebeurt in samenwerking met de mobiliteitsdienst en de schepen van mobiliteit en openbare werken.

ACTIE 15. Eetbare parken en snoeptuinen

Snoeptuinen zijn tuinen vol eetbaars, met bessenstruiken, fruitbomen, kruiden of zelfs groenten. Bij de (her)aanleg van enkele tuinen, parken en andere groene plekjes in de stad, willen we zo'n "snoephokjes" aanleggen. Ze zorgen voor een rijkere biodiversiteit en zijn daarnaast natuurlijk heel lekker en gezond. Ook hebben ze vast en zeker een educatieve functie voor nabijgelegen scholen en kinderen uit de buurt. We leren aan dat niet alles eetbaar is en voorzien spoelplaatsen. De snoeptuinen creëren ecologisch bewustzijn en brengen ook mensen dicht bij elkaar; samen plukken en proeven kan bruggen slaan tussen culturen en generaties.

ACTIE 16. Bourgoyen-Ossemeersen: verder uitbouwen en afwerken

1. We realiseren het fiets- en wandelpad ten oosten van de spoorwegberm.
2. We voeren het nieuwe beheerplan stringent uit in samenwerking met Natuurpunt en JNM.
3. Voor het natuurgebied Bourgoyen-Ossemeersen bestaat een beheerplan dat dertien verschillende ruimtelijke deelgebieden definieert. Eén daarvan richt zich primair op een natuureducatief en natuurgericht recreatief gebruik. Om dit te concretiseren wordt een ontwerp uitgewerkt voor de percelen die eigendom zijn van de stad. Het wordt een mooie educatieve zone waar ongestoord natuureducatieve spelen kunnen doorgaan, waar kinderen en jongeren kunnen kennismaken met verschillende biotopen en aspecten van de natuur en waar ze kunnen meewerken aan het uitvoeren van natuurbeheerwerken. Als eerbetoon aan de pionier en grondlegger van de bescherming van de Bourgoyen-Ossemeersen, professor Jan Hublé, noemen we deze zone "schoolvijvers Jan Hublé".

ACTIE 17. Straatgeveltuintjes: verder bevorderen en promoten

Een geveltuintje aanleggen doet wat met je straat. Het zorgt voor meer kleur en dus een aangenamer straatbeeld. Vlinders, vogels en bijen vinden er een schuilplaats. Je huis én je straat krijgen nieuw leven. En het is goed voor het stadsklimaat. Geveltuintjes filteren fijn stof en zorgen voor een koelere stad. Omdat we in onze stad nog veel meer geveltuintjes willen zien verschijnen, is de procedure op initiatief van de schepen voor mobiliteit en openbare werken in samenwerking met de wegdienst sterk vereenvoudigd. Een eenvoudige melding bij Gent Info volstaat om daarna meteen aan de slag te gaan. Samen met Natuurpunt willen we zoveel mogelijk Gentenaars motiveren om meer natuur in de stad te brengen, bijvoorbeeld door het aanplanten van een geveltuintje. In de mate van het mogelijke, ondersteunt en begeleidt de Groendienst geïnteresseerde bewoners.

ACTIE 18. Stedelijke groene gevels

De stad heeft zelf heel wat gevels, muren in parken, aan stedelijke gebouwen die geschikt zijn om te vergroenen. Om het aantal groene gevels in de stad te verhogen, zal de stad in de eerste plaats ook zelf werk maken van het vergroenen van haar eigen muren. De Groendienst gaat, in samenwerking met de dienst Gebouwen, Milieudienst, Brandweer en dienst Stedenbouw, actief op zoek naar muren om te vergroenen, legt groene gevels aan en onderhoudt ze. Deze legislatuur wordt ongeveer 1 ha gevels vergroend.

Vooruitgang op vlak van natuur en bos

Groen met een hoofdletter, dicht bij huis

Elk stukje groen heeft ergens wel iets van natuur in zich. Toch zijn sommige stukken natuur waardevoller dan andere omdat er zeldzame soorten, habitats en ecosystemen voorkomen. De meeste waardevolle vegetaties liggen verspreid in de nog niet bebouwde ruimtes van Gent. Zo vinden we in de valleigebieden (vallei van de Kale, de Leie, Moervaart, Rosdambeek en de Schelde) en in de kanaalzone prachtige natuur. Slechts een kleiner deel van de waardevolle vegetaties ligt in wettelijk beschermd groengebied.

De stad tracht op verschillende manieren de achteruitgang van natuur een halt toe te roepen en doet inspanningen om de natuurwaarde van het groen te verhogen door op de eigen gronden een ecologischer groenbeheer toe te passen.

ACTIE 19. Uitwerken instrumentarium tijdelijk groen

Met tijdelijke natuur en bos bedoelen we waardevolle natuur die zich ontwikkeld heeft op terreinen die geen groene bestemming hebben en in de toekomst een andere invulling zullen krijgen, maar die wel opgenomen zijn in de Biologische Waarderingskaart. Tussen de realisatie van een industrieel project, een woonproject of een ander bouwproject blijven (delen van) terreinen soms enkele tot vele jaren braakliggend. In deze periode kunnen bestaande natuurwaarden tijdelijk behouden worden of kunnen er door natuurvriendelijk beheer natuurwaarden geoptimaliseerd worden. Zo voert Natuurpunt in de haven bijvoorbeeld een begrazingsbeheer met schapen in een zone voor tijdelijke natuur. We willen enerzijds vermijden dat waardevolle vegetaties vroegtijdig verloren gaan en anderzijds de natuur de kans geven zich op dergelijke terreinen te ontwikkelen. Hiertoe ontwikkelen we een gepast kader voor het beheer, monitoren en het regelen van de toegankelijkheid, dat de natuurcompensatiezones proactief aanduidt. Met voorbeeldprojecten en een informatiecampagne willen we eigenaars sensibiliseren.

ACTIE 20. Bijsturen en operationaliseren compensatieregeling voor natuur en bos

Enkele jaren geleden werd in Gent aan de compensatieplicht voor het rooien van bos de mogelijkheid toegevoegd om de compensatie binnen Gent te laten gebeuren. De financiële bijdrage, die 75% van de Vlaamse boscompensatiebijdrage bedraagt, wordt in deze regeling rechtstreeks gestort aan de stad, die op haar beurt de effectieve aanplant binnen haar grondgebied uitvoert. De stad neemt een deel van de compensatieplicht (25%) op zich naast het ter beschikking stellen van te bebossen stedelijke gronden. Door een tekort aan beschikbare gronden dreigt deze maatregel onvoldoende effectief te zijn.

Naast financiële compensatie voorziet de compensatieregeling uit het Bosdecreet de mogelijkheid om te compenseren op eigen terrein of op terrein van derden. Daarvoor is de toestemming van de derde nodig.

Om het verdwijnen van bos binnen Gent tegen te gaan willen we ervoor zorgen dat er steeds gronden ter beschikking zijn. Daarvoor zullen we nu een inventaris van beschikbare gronden bijhouden.

De mogelijkheid om te compenseren op terreinen van derden met de juiste bestemming wordt geactiveerd en gestimuleerd. De stad treedt hierbij als katalysator op en bouwt een vrijwillige bebossingsgrondbank op waar eigenaars die wensen te bebossen en “ontbossers” elkaar kunnen vinden. Het compensatiebedrag wordt ter beschikking gesteld van de privé-eigenaar om de bebossing uit te voeren. Voor natuur wordt een compensatieregeling uitgewerkt die compensatie op eigen grondgebied stimuleert naar analogie met de boscompensatieregeling. Hiervoor overleggen we met de Vlaamse overheid.

ACTIE 21. Het uitwerken van een groen Raamwerk in het Kouter- en Leieland met ondersteuning van het project “Levende Leie” van Natuurpunt

Om de gewenste groenstructuur te bereiken speelt het buitengebied een grote rol. We kunnen er de nodige bosuitbreiding en nieuwe natuur ontwikkelen. Niet alleen biodiversiteit maar ook landschap, recreatie en stadslandbouw zijn belangrijke thema's in het buitengebied. Deze groenzones en -verbindingen worden vastgelegd in een groen raamwerk voor het agrarisch gebied (naar analogie met het groen raamwerk van het havengebied).

Het Kouter- en Leieland maakt hiervan de hoofdbrok uit. Natuurpunt heeft in de

Gentse Leievallei reeds meer dan 35ha natuurgebied aangekocht en bijna 30ha bijkomend natuurgebied in natuurbeheer gebracht binnen het project “Levende Leie”. Er is reeds een wezenlijke vooruitgang geboekt voor de natuur.

Om de gewenste ontwikkelingen verder in goede banen te leiden willen we samen met de aangrenzende gemeentes Nevele, Sint-Martens-Latem en Deinze een multidisciplinair team oprichten, met vertegenwoordigers vanuit ruimtelijke planning, stedenbouw, natuur- en landbouworganisaties en de betrokken landbouwers. Het groen raamwerk mag zich niet beperken tot het geheel van “kleine landschapselementen” (KLE) zoals houtkanten en knotwilgen. De acties moeten erop gericht zijn dat de algemene kwaliteit van het agrarische landschap als leefgebied voor verschillende soorten kan verhogen. Het team zal de verschillende acties (afstemming groenplanning in RUP’s en masterplannen, ontwerp, inrichting, uitwerken fijnmazig groen netwerk, KLE’s, ...) binnen dit gebied coördineren, een gebiedsvisie uitwerken en beheerafspraken maken. Voor recreatie is onder meer het voorstel voor het trage wegennetwerk in de schoot van dit team verder uit te werken en te realiseren. Om de herkenbaarheid van het landschap te behouden dient onder meer de problematiek van vertuining en van particuliere dierhouderij een plaats te krijgen in dit proces.

ACTIE 22. Soortenbesluit voor een kwalitatieve invulling van de groenstructuur

De biologische waarderingskaart is de basis voor de structuren die in het groenstructuurplan uitgezet worden. Toch zijn soms extra maatregelen ter ondersteuning van bepaalde soorten (planten, dieren, vogels) nodig. Het kader voor die extra bescherming is het soortenbesluit, en dit volgt uit Europese regelgeving. Volgens dit soortenbesluit kan de Vlaamse overheid bepaalde behoudsmaatregelen of soortenbeschermingsprogramma’s opstellen om een instandhouding van soorten of groepen van soorten te bereiken. De keuze van die te beschermen soorten kan per regio afgewogen worden. Momenteel ontbreken echter de nodige kennis en inzichten om dat op de goede manier te doen. We willen met deze actie onderzoeken voor welke soorten(groepen) in Gent de extra soortgerichte acties noodzakelijk zijn. Daarnaast worden voorbeeldacties opgestart. We zullen elk jaar een soort uitkiezen waarrond een actie en promotieprogramma wordt uitgewerkt in samenwerking met Natuurpunt. Deze “soort van het jaar” staat dus een jaar lang in de kijker, maar wordt ook daarna verder opgevolgd en ondersteund.

ACTIE 23. Lieveproject en andere groenassen afwerken

Een belangrijke schakel in de recreatieve groenstructuur vormen de recreatieve assen die verschillende groene ruimtes met elkaar verbinden en vlot toegankelijk maken. Deze groenassen verbinden de binnenstad op een comfortabele en attractieve wijze met de randstedelijke groenpolen en het buitengebied. Groenassen bestaan minimaal uit een fiets- en wandelpad en bermvegetatie met bomenrij. We streven naar een breedte van minimum 15 m. Van de acht groenassen zijn er nu vijf fragmentair gerealiseerd. Aanvullend op de groenassen worden tevens een aantal tussenliggende verbindingen gerealiseerd. De dwarsverbindingen worden op stadsniveau aaneengeschakeld tot een recreatieve ring. De recreatieve ring omheen de kernstad bundelt een aantal groene dwarsverbindingen tot een aantrekkelijk continu wandel- en fietspad dat woongroen en wijkparken aandoet en vlot bereikbaar maakt. Het recreatief netwerk vertakt zich verder samen met een fijnmaziger groen weefsel op het niveau van de wijk of buurt.

De recreatieve ring en de groenassen verbinden naast groenelementen ook kleine natuurgebieden in de stedelijke omgeving onderling en met de grote natuurkernen in de randstad. De groenassen functioneren ook als ecologische verbinding. De uitbouw van kwalitatief hoogstaande groenassen is essentieel om een samenhangend natuurnetwerk te creëren. Eén van deze groenassen is het project om het gebied rond de waterloop “De Lieve” te herwaarderen. De problemen waren er zeer divers; water- en onderwaterbodempolluatie, geurhinder, onderbenutte groen- en natuurpotenties, verwaarloosde terreinen met visuele hinder door sluikstorten, ... Intussen is een groot deel van het gebied van het tracé langs de Lieve al uitgewerkt tot kwalitatieve groenas. Het gebied is voor een groot stuk ontsloten en er is op verschillende stukken van het tracé van de Lieve een recreatief fiets- en wandelpad aangelegd. De laatste delen, ondermeer waar de Lieve langs de buffer R4 loopt tussen de Brugse vaart en de Gaverstraat (20 ha), willen we in de huidige legislatuur aanpakken. Ook in de aanleg van het Bloemekenspark, zal De Lieve een prominente rol krijgen.

ACTIE 24. Landinrichtingsprojecten in de haven

Niet alle groenstructuur is in beheer van de Stad Gent of wordt door de Stad Gent gerealiseerd. Andere overheden of organisaties zoals Natuurpunt ontwikkelen ook delen van de groenstructuur. De Vlaamse overheid werkt bijvoorbeeld de groenpolen uit, maar voert ook landinrichtingsprojecten uit in gebieden met een groene gewestplanbestemming. De Stad Gent werkt actief mee aan deze landinrichtingsprojecten, bijvoorbeeld in en rondom de Gentse Kanaalzone. Daar zijn belangrijke natuurkernen en kleinere waardevolle natuurgebieden aanwezig. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) coördineert de inrichting van de koppelingsgebieden in het zeehavengebied. Deze gebieden moeten een buffer vormen tussen de woongebieden en de industrie. De koppelingsgebieden Desteldonk-Noord en -Zuid zijn in 2012 als eerste aangelegd. Een tweede reeks koppelingsgebieden is via een GRUP in 2012 vastgelegd en de ontwikkeling ervan zal de volgende jaren starten. Het gaat over de koppelingsgebieden Doornzele-Noord en Rieme-Zuid, Doornzele-Kanaalzijde en Langerbrugge-Zuid, Sint-Kruis-Winkel-Zuid, Rieme-Oost en Oostakker-Noord.

Om een standstill ook in deze industriële omgeving te realiseren moet gewaakt worden over compensatie van te verdwijnen natuur, in uitvoering van het bestuursakkoord. Daarnaast is de realisatie van een groen raamwerk binnen het industriegebied wenselijk. Dit groen raamwerk zorgt voor de noodzakelijke corridors en groene verbindingen tussen de te behouden kleinere waardevolle natuurgebieden en/of de grotere natuurkerngebieden.

Zo krijgen economisch niet nuttige gronden een natuurbestemming. In het Kluizendok, bij Volvo Cars Gent en op het bedrijventerrein Moervaart-Zuid werden al groenvoorzieningen aangeplant. Er wordt in de toekomst verder werk gemaakt van brede, groene stroken langsheen pijpleidingen, spoorlijnen, wegen en op braakliggende terreinen. Door ze in te richten als bomenrijen, struikengordels of bloemrijke graslanden krijgt het havengebied niet alleen een aangenamer landschap maar wordt het ook ecologisch interessanter voor planten en dieren.

Realiseren van de gewenste groenstructuur

Hink-stap-sprong naar een groene stad

Er is de laatste jaren al veel werk verzet, de aandacht voor groen is enorm toegenomen, maar toch is er nog veel werk aan de winkel. Er is nood aan de afbakening van de gewenste groenstructuur. Het groenstructuurplan biedt hier al een goed en algemeen kader toe, maar er is nu de noodzaak om het bestaande groen ook planjuridisch te beschermen.

Groen moet verankerd worden in ruimtelijke projecten, en we willen ook de effecten die het bestaande en het bijkomende groen op het stadsklimaat hebben, kwantificeerbaar en zichtbaar maken.

ACTIE 25. Een groen RUP om het bestaande groen planjuridisch te beschermen en nieuwe groenontwikkelingen mogelijk te maken

Een aantal huidige waardevolle natuur- en boskernen en ook enkele wijkparken zijn planologisch gelegen in een niet-groene bestemming hoewel er eensgezindheid is over hun voortbestaan en ze deel uitmaken van de gewenste groenstructuur. De toekomst van deze wijkparken en natuur- en boswaarden wordt verzekerd door ze op te nemen in een specifiek ruimtelijk uitvoeringsplan dat deze gebieden groen inkleurt: een “thematisch RUP groen”. Daarnaast zijn er een heel aantal grote private tuinen of parken die een belangrijke rol spelen binnen de groenstructuur van Gent. Ook voor deze gebieden wil het thematisch RUP groen de belangrijkste natuurwaarden planologisch beschermen. Tot slot wil het thematisch RUP groen eveneens de ontwikkeling van nieuwe groengebieden, vooral clusters van boskernen en natuurkernen, van de gewenste groenstructuur planologisch mogelijk maken. Het thematisch RUP wordt opgemaakt voor het hele grondgebied Gent. De Groendienst heeft in 2012 een zo ruim mogelijke lijst/kaart opgemaakt van groengebieden die in aanmerking komen voor een herbestemming. In 2014 wordt deze lijst verruimd met groengebieden die in de gewenste groenstructuur aangeduid zijn als belangrijke toekomstige natuur- of bosgebieden. Deze lijst dient bij de dienst Stedenbouw als basis voor de opmaak van het groen RUP. De dienst Stedenbouw is gestart met de opmaak van het concept RUP. De lijsten met de bestaande publiek toegankelijke parken en de bestaande natuur- en bosgebieden worden later dit jaar besproken met de verschillende betrokken stadsdiensten. In 2015 wordt parallel onderzocht welke private tuinen en parken in aanmerking komen om een groene bestemming te krijgen en welke nieuwe ontwikkelingen binnen de gewenste groenstructuur planologisch mogelijk gemaakt kunnen worden. De lijsten met de verschillende deelgebieden zullen telkens voorgelegd worden ter goedkeuring aan het college. Vanaf 2016 zal de officiële procedure van start gaan, zodat het thematisch RUP groen in 2018 definitief kan goedgekeurd worden.

ACTIE 26. Uitwerken compensatiefonds voor groen

Voldoende groen en natuur zijn essentieel voor de leefbaarheid van een stad. De groennorm van 10m² wijkpark (minstens 1 ha groot, per inwoner, op 400 m wandelafstand) voor elke Gentenaar wordt stap voor stap gerealiseerd, prioritair in dichtbebouwde woonwijken. Er wordt een fonds uitgewerkt waarin iedere projectontwikkelaar verplicht wordt een bijdrage te storten indien de aanleg van openbaar groen niet zinvol is en/of niet kadert binnen de gewenste groenstructuur. We bepalen een ondergrens, waaronder de realisatie van openbaar groen niet zinvol wordt geacht. Deze kan variëren. Het fonds dat op die manier gespijst wordt, zal gebruikt worden voor de aankoop (bijv. opportuniteitsaankopen) en inrichting van een kwaliteitsvolle openbare groenstructuur op plaatsen waar er nood aan is. Tegelijk wordt vermeden dat op afgelegen plekken, versnipperde stukken groen zonder veel gebruikswaarde worden gerealiseerd.

ACTIE 27. Verankeren van groen in ruimtelijke projecten

Om het groenstructuurplan te kunnen realiseren is verankering ervan in het stedelijk proces noodzakelijk. Bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen, masterplannen, stadsvernieuwingsprojecten, ... is het van het belang dat van bij het

begin het aspect groene ruimte meegenomen wordt. Hiertoe wordt samengewerkt met en advies verleent aan betrokken stadsdiensten en hogere overheden. Hiervoor zijn uitgewerkte en concrete inzichten noodzakelijk over de gewenste kwaliteit van het openbaar groen. Dit moet de inzichten in het belang van groen bij de betrokkenen verhogen en er uiteindelijk voor zorgen dat de aandacht voor groen een evidentie wordt in het planningsproces. We zijn ervan overtuigd dat concrete richtlijnen voor groen indirect een grote impact hebben op de kwaliteit en kwantiteit van de groenstructuur.

ACTIE 28. Vertalen van het groenstructuurplan naar de klimaat- en milieudoelstellingen met een concrete handleiding

De door de mens veroorzaakte klimaatverandering is bezig, en is misschien wel het grootste probleem van deze tijd. De klok kan niet meer teruggedraaid worden. Steden zijn verantwoordelijk voor wel 80% van de wereldwijde CO₂ uitstoot. In het lokaal klimaatbeleid gaat het helaas al lang niet meer alleen om mitigatie (het verminderen van de uitstoot), maar ook om adaptatie (het zich aanpassen aan een wijzigend klimaat).

Er moeten veel maatregelen genomen worden en Gent werkt hier al vele jaren heel sterk aan mee. Een duurzamere mobiliteit, duurzaam bouwen, gebruik maken van hernieuwbare energie, of meer groen in en om de stad.

We willen een handleiding opstellen met concrete ontwerpstrategieën en inrichtingsrichtlijnen in functie van het klimaatregulerend effect van groen. Deze handleiding zorgt ervoor dat het groen dat wordt aangelegd, zo wordt ingepland dat het een maximaal klimaateffect kan hebben.

We willen deze richtlijnen toetsen aan de eigen projecten en aanbieden als input voor de aanleg van groen door private partners. Ook in het kader van adviesverlening zal deze richtlijn zeer bruikbaar zijn.

Want elke actie uit het groenstructuurplan moet een positieve bijdrage leveren aan de klimaat- en milieudoelstellingen. We willen de effecten van het bestaande en het bijkomend groen op het stadsklimaat en de klimaatverandering in Gent kwantificeren, om zo de effecten van de realisatie van de gewenste groenstructuur op het klimaat te kunnen inschatten. Aan de hand van voorbeeldprojecten willen we vervolgens de effecten op het klimaat zichtbaar maken. Denken we maar aan het project Levende Leie van Natuurpunt, wat een mooie actie is om waterberging op een natuurlijke manier te realiseren.

Er bestaat nu al heel wat onderzoek, maar de cijfers zijn niet eenduidig en zijn steeds benaderingen. Aan de hand van literatuuronderzoek willen we hanteerbare parameters voor verschillende in Gent voorkomende types groen proberen bepalen. Bij de inrichting van nieuw groen, zullen we aan de hand van deze parameters het effect van de uitvoering van de gewenste groenstructuur op het klimaat inschatten. Om de types groen te bepalen wordt de indeling van het Groenstructuurplan gebruik als basis (groenpolen, boskernen, natuurkernen, wijkparken, woongroen, groen langs infrastructuur, ...).

Er wordt een model ontwikkeld om de effecten voor het Gentse grondgebied te kwantificeren en in te schatten wat het effect van de uitvoering van de gewenste groenstructuur op klimaat kan zijn.

Dit model moet locatiespecifiek genoeg zijn, zodat kan aangegeven worden waar en welk type groen het beste klimaateffect met zich meebrengt en waar bijkomend groen moet ingezet worden. De link tussen water en groen, verdient hierbij specifieke aandacht. Het model zal ook helpen bepalen welke acties uit het groenstructuurplan eerst moeten aangepakt worden om een maximaal effect op het stadsklimaat te hebben, en maakt het ook mogelijk om de effecten van het

verdwijnen van groen op het stedelijk klimaat in te schatten.
Dit wordt verder uitgewerkt in samenwerking met de milieudienst en de schepen voor milieu, klimaat, energie en Noord-Zuid.

Foto: stad Gent

Optimaal groen- en natuurbeheer

Een mooie tuin verdient een degelijk onderhoud

In alle parken en openbaar groen wordt een harmonisch park- en groenbeheer toegepast met aandacht voor de biodiversiteit. Bij zo een beheer gaat men uit van een evenwichtige samenhang tussen mensgerichte, natuurgerichte en milieugerichte beleids- en beheermaatregelen.

Naast de klassieke beheerplannen werken we aan enkele vernieuwende projecten zoals het begrazingsbeheer, en de opmaak van een studie cultuurhistorisch groen mét een inventaris van onroerend groen erfgoed.

ACTIE 29. Opmaak van een studie cultuurhistorisch groen met inventaris onroerend groen erfgoed

Het groene erfgoed stelt ons in staat als het ware letterlijk doorheen de geschiedenis te lopen. Dit komt de belevingswaarde van de stad, van een omgeving absoluut ten goede. Het levert een onmisbare bijdrage voor de identiteit en diversiteit van het stedelijk gebied. Hoe waardevol ons groen ruimtelijk erfgoed ook is, des te kwetsbaarder het is.

Want de waarde van het bestaande groene erfgoed in Gent is te weinig gekend. Er zijn nog steeds waardevolle stukken die dreigen verloren te gaan door de ligging in een niet-groene bestemming, door het niet herkennen van de cultuurhistorische waarde bij de herinrichting of het onderhoud, door het gebrek aan kennis van de eigenaars.

Bepaalde bomen verdienen bijvoorbeeld bijzondere bescherming. Ze kunnen herinneren aan een vroeger landschap of een cultuurhistorisch verhaal vertellen. Oude bomen vormen soms belangrijke landmarks en fungeren vaak als ontmoetingsplaats, denk maar aan de eeuwbomen die generaties lang het beeld kunnen bepalen in een straat of een wijk (zie ook actie 8).

Ook waardevol ingerichte plantsoenen of historische binnentuinen ontsnappen nu nog te vaak aan de aandacht.

Met de opmaak van een cultuurhistorische studie en bijhorende inventaris willen we een beeld krijgen van de historische waarde van het groen in Gent. Wat is waardevol en te behouden en wat is minder waardevol en laat hedendaagse invullingen toe? De resultaten van deze studie zullen input geven voor ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingsplannen.

Bewoners waarderen het wanneer de geschiedenis zichtbaar is in hun buurt. Dat wordt mogelijk gemaakt door de opmaak van een laagdrempelige inventaris, die digitaal raadpleegbaar zal zijn voor elke Gentenaar (net zoals de Biologische Waarderingskaart). Voor de opmaak van de inventaris wordt de Gentenaar aangesproken o.a. via sociale media.

Het is een eerste stap naar restauratie, zorgvuldige onderhoud en deskundig beheer van dit waardevol erfgoed.

ACTIE 30. Actualiseren van de Biologische Waarderingskaart

De gedetailleerde Biologische Waarderingskaart van de stad Gent wordt om de vijf jaar geactualiseerd om een volledig beeld te geven van de aanwezigheid van waardevol tot zeer waardevol bos, groen en natuur op Gents grondgebied. Dit geeft in eerste instantie een kwantitatief beeld en is de parameter om de doelstelling behoud (= stand still) van natuurwaarden te meten. Ook de effectieve evolutie in bosoppervlakte en groene ruimte is hiermee te meten. In 2015 willen we een geactualiseerde toestand in kaart brengen. Het is een noodzakelijk instrument om aan beleidsevaluatie te doen en de juiste keuzes voor de toekomst te maken.

ACTIE 31. Begrazingsbeheer

De Stad Gent beheert 27 km taluds en bermen langs waterlopen. Een deel daarvan wordt begraasd door schapen. Begrazing biedt niet alleen een oplossing voor enkele technische problemen (plaatsen waar machines niet goed aankunnen) maar zorgt ook voor een hogere biodiversiteit in de stad.

In 2010 ging voor het eerst een stadsherder met schapen op stap. Herder en schapen liepen de taluds langs de Leie van de Snekpaaï tot de Koning Albertlaan af. Intussen worden ook de taluds langs de Coupure, de zuidelijke geluidsdam in

het Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen, begraasd door schapen. We willen die projecten verder zetten, al zullen de schapen niet meer onbeheerd de nacht doorbrengen op de taluds, maar 's avonds steeds naar wachtweides gebracht worden.

ACTIE 32. Bomenplan

In Gent staan meer dan 30 000 individueel beheerde straatbomen. Langs straten, pleinen en waterwegen. Ze brengen groen en natuur in de stad, leveren zuurstof, zorgen voor de opvang van fijn stof. Vaak hebben ze een historische betekenis. Omdat bomen beeldbepalende groenelementen zijn in een stad, maar ook in het buitengebied, willen we ze goed verzorgen. Bovendien wordt de beschikbare ruimte om er nieuwe aan te planten, schaars. Met een bomenplan willen we op een planmatige en duurzame wijze de bakens uitzetten voor de toekomst van individueel beheerde bomen. Zowel voor het behoud van het huidige bestand als met het oog op de uitbreiding ervan.

Het bomenplan in Gent dateert van 2008 en bestaat uit twee onderdelen, het bomenbeleidsplan en het bomenbeheerplan. Het bomenbeleidsplan geldt voor 22 jaar.

Het eerste bomenbeheerplan liep over vijf jaar. In het tweede bomenbeheerplan dat nu opgemaakt wordt, willen we de beleidsstrategie en beheerdoelstellingen voor de komende zes jaar actualiseren.

ACTIE 33. Opmaak van beheerplannen

Overkoepelende beheerplannen voor het klein openbaar groen (straatbomen, boomspiegels, water- en wegbermen) en afzonderlijke beheerplannen voor grote entiteiten groen (bv. parken, natuurgebieden) moeten garant staan voor het kwalitatief voortbestaan van het groen. Volgende plannen worden opgemaakt:

- Bermbeheerplan
- Bomenplan
- Beheerplannen voor de nieuw aangelegde of heraangelegde wijk- en buurtparken (zie A1)
- Beheerplan Groenpolen – Gentbrugse Meersen, Vinderhoutse bossen omgeving De Campagne, en Maaltebruggepark .

En bijkomend worden nog onderstaande beheerplannen opgestart en afgewerkt:

- BP- Buffer R4
- BP- Sint-Baafskouterpark
- BP- Paul De Smet de Nayerplein
- BP- Citadelpark
- BP- Blaarmeersen
- BP- Vyncke Bovyn

Bijzondere aandachtspunten hierbij zijn:

- Streven naar integrale toegankelijkheid en bereikbaarheid van het openbaar groen
- Beperken van de hoeveelheid groenafval
- Toepassen van een integraal waterbeheer
- Beperken van het aandeel verharding
- Bevorderen van de biodiversiteit
- Bewaren of stimuleren van de natuurwaarde

Beheerfiches, waarin we het beheer heel praktisch omschrijven met o.a. goede voorbeelden in Gent en afgestemd op organisatie van de Groendienst (terminologie uit beheerplannen, onderhoudsafdelingen, machine- en wagenpark) moeten hierbij dienen als een handig werkinstrument bij het vertalen van de beheermaatregelen uit de beheerfiches naar het concrete onderhoud op het terrein. Daarnaast zullen de beheerlijnen, bepaald in de beheerplannen integraal in een digitaal beheersysteem (zie actie 37) worden opgenomen waardoor wat in het beheerplan wordt vastgelegd ook concreet op het terrein wordt uitgevoerd.

Foto: stad Gent

Betrekken van en samenwerking met burgers en derden

Samen staan we sterker

Het stadsbestuur en de Groendienst werken niet op een eiland. Dagelijks is er een actieve samenwerking met derden om mee te werken aan de realisatie van de groenstructuur. Dat zijn zowel particulieren, overheidsinstellingen, natuurverenigingen, of privébedrijven enzovoort.

Steeds is er plaats voor inspraak, overleg en samenwerking. En dat stopt niet bij louter planmatig overleg. Op een 15-tal plaatsen steken buurtbewoners zelf de handen uit de mouwen bij het beheer van hun plaatselijke parkje of groenzone. De Groendienst ondersteunt deze actieve bewoners met veel plezier en moedigt dergelijke vormen van buurtbeheer aan.

ACTIE 34. Informeren en sensibiliseren, ontwikkelen van een draagvlak

Op allerlei manieren willen we Gentenaars toeleiden naar en bewustmaken van het groen en de natuur in Gent. Bij de opening van parken wordt de ruime buurt vanzelfsprekend steeds uitgenodigd, maar daarnaast organiseren we jaarlijks een Dag van het Park waarbij één park in de kijker geplaatst wordt, is er de grote Geboortebosactie, zijn er websites, brochures en allerlei communicatieacties. Activiteiten van derden in het groen (mits het nodige respect voor de aanwezige natuurwaarden en de draagkracht van de plek) worden ondersteund. Tot slot willen we ook bedrijven of semi-publieke instellingen stimuleren en aanzetten om het groen op hun terreinen ecologisch te beheren en hen aanmoedigen om deze open te stellen voor de buurt.

ACTIE 35. Stimuleren van inspraak

Bij de opmaak van nieuwe plannen voor parken of groenprojecten, organiseren we zo vroeg mogelijk in het proces, inspraakactiviteiten met buurtbewoners en vertegenwoordigers uit alle bevolkingsgroepen.

Tijdens de uitvoering van projecten communiceren we niet alleen via de pers, maar zetten we ook ter plaatse infopanelen met meer uitleg over het project. We organiseren ook wandelingen op de grotere werven. Tijdens zo'n werfwandeling kunnen Gentenaars nog beter kennismaken met het toekomstige park en de aanleg 'live' volgen en er vragen over stellen.

ACTIE 36. Participatie van bewoners, verenigingen, ...

Buurtbewoners die dat willen kunnen zelf mee instaan voor een aantal onderhoudsaspecten van de buurtparkjes. Ze kunnen rekenen op steun in de vorm van advies en materiaal. We werken een draaiboek uit met verschillende modellen die gekozen kunnen worden voor de buurt.

Ook aan de inrichting van een park of groenzone kunnen buurtbewoners meewerken. Het verhoogt de betrokkenheid bij de (her)aanleg aanzienlijk, en dikwijls zijn diezelfde burens ook bereid om achteraf een deel van het onderhoud mee op te nemen. Ook Natuurpunt heeft veel knowhow op het vlak van natuurbeheer en biedt een stevig draagvlak via hun verschillende kernen in verschillende Gentse buurten.

Optimaliseren organisatie van de Groendienst

Als een geoliede machine ten dienste van de Gentenaars

De Groendienst is één van de grootste stadsdiensten met maar liefst 221 medewerkers. Het aantal personeelsleden is de laatste jaren aanzienlijk gekrompen, en nochtans neemt de totale te onderhouden oppervlakte aanzienlijk toe.

Alle werkzaamheden goed coördineren en alle medewerkers accuraat aansturen is een hels karwei. Een digitaal beheersysteem, en de optimalisatie van de werking en samenwerking met andere stadsdiensten is aan de orde.

ACTIE 37. Invoeren van een digitaal beheersysteem

Om te kunnen komen tot een nog meer gestroomlijnde aanpak en afstemming tussen de verschillende terreinploegen, wil de Groendienst een digitaal beheer- en werkplanningssysteem invoeren. Dit moet leiden tot een hogere efficiëntie en een performantere dienstverlening. Daarnaast moet dit ook resulteren in een beter klachtenmanagement en accurate dienstverlening .

ACTIE 38. Integreren groenwerking dienst begraafplaatsen in Groendienst

De medewerkers die instaan voor het groenbeheer op de begraafplaatsen worden in de bestaande onderhoudsafdelingen van de Groendienst opgenomen. Zo worden dezelfde taken (nl. groenbeheer) voor de hele stad op eenzelfde manier uitgevoerd en kan het werk beter verdeeld en gespreid worden onder de verschillende medewerkers. De Groendienst stelt ook haar expertise ter beschikking voor het ecologisch groenbeheer van de begraafplaatsen en het (her)inrichten van de begraafplaatsen als park- en natuurbegraafplaatsen.

ACTIE 39. Optimalisatie huisvesting onderhoudsploegen

De huisvesting van de verschillende groenonderhoudsafdelingen is niet overal kwaliteitsvol. Op sommige locaties is ze te klein en niet afgestemd op de noden. De spreiding van deze huisvesting is niet optimaal. De spreiding van de groenonderhoudsafdelingen met worden herbekeken in samenspraak met de Wegendienst, Dienst Begraafplaatsen en eventuele andere diensten met uitvoerend personeel actief op het openbaar domein. Hierbij streven we naar een daling van het aantal nodige locaties, en streven we naar een samengebruik van materiaal en middelen met de verschillende diensten.

ACTIE 40. Integreren groenwerking OCMW in Groendienst

Het groenbeheer op de terreinen in bezit van het OCMW wordt momenteel door het OCMW zelf uitgevoerd. In het kader van de optimalisatie van de samenwerking van de Stad Gent en het OCMW Gent, wordt het groenonderhoud van de terreinen van het OCMW overgedragen naar de Groendienst. Zo worden dezelfde taken voor de hele stad op eenzelfde manier uitgevoerd. De medewerkers die het groenbeheer momenteel bij het OCMW uitvoeren, worden op termijn geïntegreerd in de werking van de Groendienst.

Overzicht van alle acties

ACTIE 1.	Ontwikkelen van wijk- en buurtgroen	3
ACTIE 2.	De Gentbrugse meersen	3
ACTIE 3.	Het Parkbos	4
ACTIE 4.	De Vinderhoutse bossen	4
ACTIE 5.	Oud Vliegveld	4
ACTIE 6.	Op zoek naar nieuwe wijkparken	4
ACTIE 7.	Voorzien van voldoende en kwaliteitsvol woongroen in de stad	4
ACTIE 8.	Beschermen van waardevolle bomen, ook in privé-tuinen	5
ACTIE 9.	Toegankelijk maken van bestaande groenzones	5
ACTIE 10.	Barbecueplaatsen	5
ACTIE 11.	Trage wegen uitbouwen en ontwikkelen	6
ACTIE 12.	Volkstuinen	6
ACTIE 13.	(her)Aanleggen van speelterreinen	6
ACTIE 14.	Wandelingen tussen Groene Haltes	6
ACTIE 15.	Eetbare parken en snoeptuinen	7
ACTIE 16.	Bourgoyen-Ossemeersen: verder uitbouwen en afwerken	7
ACTIE 17.	Straatgeveltuintjes: verder bevorderen en promoten	7
ACTIE 18.	Stedelijke groene gevels	7
ACTIE 19.	Uitwerken instrumentarium tijdelijk groen	9
ACTIE 20.	Bijsturen en operationaliseren compensatieregeling voor natuur en bos	9
ACTIE 21.	Het uitwerken van een groen Raamwerk in het Kouter- en Leieland met ondersteuning van het project “Levende Leie” van Natuurpunt	9
ACTIE 22.	Soortenbesluit voor een kwalitatieve invulling van de groenstructuur	10
ACTIE 23.	Lieveproject en andere groenassen afwerken	10
ACTIE 24.	Landinrichtingsprojecten in de haven	11
ACTIE 25.	Een groen RUP om het bestaande groen planjuridisch te beschermen en nieuwe groenontwikkelingen mogelijk te maken	13
ACTIE 26.	Uitwerken compensatiefonds voor groen	13
ACTIE 27.	Verankeren van groen in ruimtelijke projecten	13
ACTIE 28.	Vertalen van het groenstructuurplan naar de klimaat- en milieudoelstellingen met een concrete handleiding	14
ACTIE 29.	Opmaak van een studie cultuurhistorisch groen met inventaris onroerend groen erfgoed	17
ACTIE 30.	Actualiseren van de Biologische Waarderingskaart	17
ACTIE 31.	Begrazingsbeheer	17
ACTIE 32.	Bomenplan	18
ACTIE 33.	Opmaak van beheerplannen	18
ACTIE 34.	Informereren en sensibiliseren, ontwikkelen van een draagvlak	21
ACTIE 35.	Stimuleren van inspraak	21
ACTIE 36.	Participatie van bewoners, verenigingen, ...	21
ACTIE 37.	Invoeren van een digitaal beheersysteem	23
ACTIE 38.	Integreren groenwerking dienst begraafplaatsen in Groendienst	23
ACTIE 39.	Optimalisatie huisvesting onderhoudsploegen	23
ACTIE 40.	Integreren groenwerking OCMW in Groendienst	23

STEMMING

Aangenomen door de gemeenteraad in vergadering van 17 december 2014

- 29 stemmen voor: Daniel Termont , Elke Decruynaere , Tom Balthazar , Martine De Regge , Filip Watteuw , Christophe Peeters , Resul Tapmaz , Tine Heyse , Annelies Storms , Sofie Bracke , Rudy Coddens , Guy Reynebeau , Filip Van Laecke , Fatma Pehlivan , Bruno Matthys , Ilknur Cengiz , Sami Souguir , Zeneb Bensafia , Dirk Holemans , Anne Schiettekatte , Veli Yüksel , Steven Vromman , Greet Riebbels , Sven Taeldeman , Stephanie D'hose , Sara Matthieu , Camille Daman , Bram Van Braeckevelt , Astrid De Bruycker
 - 0 stemmen tegen
 - 9 onthoudingen: Isabelle De Clercq , Johan Deckmyn , Wis Versyp , Gabi De Boever , Guido Meersschaut , Karlijn Deene , Sandra Van Renterghem , Ömer Faruk Demircioglu , Robin De Wulf
-